

Stóra Dímun - ein av heimsins minstu og fjarskotnastu bygdu oyggjum:

Stákast óført til jóla

Jan Müller
Álvur Haraldsen

Tær eru neyvan nógvar av slagnum í heiminum - so smáar og fjarskotnar oyggjar - har bert eitt húski búleikast og kann halda jól - sum júst okkara egna Stóra Dímun.

Og hóast her hvørki eru handlar, jólamenn og tann alskyns rómur, sum annars setir jóladám á í býum og bygðum kring landið, so merkjast jólíni kortini eisini í Stóra Dímun.

Sunnva, ið er bóndakona í Stóra Dímun, sigur, at hóast tey eru langt burtur frá jólaresinum í Havn, so eru tey í jólahýri og stákast óført til jóla.

Hetta er 12. árið, at hon heldur jól í Stóra Dímun saman við familjuni.

Síðani fast tyrlusamband kom hevur tað verið gjørligt at vera í oygni eisini um veturin.

„Vit eru ómetaliga fegin um tyrluna, tí uttan hana hevði ikki borið til at verið her alt árið sigur Sunnva. Samband er triggjar dagar um vikuna, mikudag, friggjadag og sunnudag, og tá tað nærkast jólum og børnini, sum ganga í skúla í Havn, skulu út í oynda at halda jól saman við familjuni, so eru nernarnir uppá spæl. Man veðrið nú vera til vildar! Munnu tey sleppa út at halda jól! Og lukkatið, øll hesi árin hevur tað eydnast familjuni at vera saman á jólum - á Stóra Dímun.“

Og aftur hesa ferð vóru veðurlíkindi. Sunnudagin fóru Eva og Kinna, sum ganga í skúla í Havn, við jólatyrluni út í Stóra Dímun. Og við í tyrluni var eisini myndamaður okkara.

Og hvussu halda tey so jól úti í hesi eini av heimsins minst bygdu oyggjum!

Tey hava tvey jólatrø, eitt úti í túninum og eitt inni í stovuni.

Tey eru so átta fólk til jólaborðið: bóndahjúni Jákup og Sunnva og børnini, Eva, Kinna, Janus og Ása og so omman og abbin, Kinna og Janus, sum koma út í oynda á hvørjum ári at halda jól.

Jólaaftan verður borðreitt við gæs og dunnu, 1. jóladag við skinsakjøti og 2. jóladag við ræstum kjøti. Teimum nýtist ikki at fara til handils í Havn eftir hesum vørum. Hetta er alt matur, sum tey fáa í oygni. Eisini við eplum er tey sjálvjargin. Men mjøl, rís og aðrar jólavørur fáa tey so við tyrluni úr Havn.

Nú tað verður tosað so nógv um útjahan og um-støðurnar at varðveita bú-

Tey átta halda jól á Stóra Dímun. Fv. fyrrverandi bóndafólki í Dímun Janus og Kinna, síðani Sunnva, ið er bóndakona í oygni, børnini Kinna, Eva, Ása og Janus og síðani Jákup bóndi aftast. Við vælvild frá tyrluskipar-unum tóku vit myndir úti í oygni sunnudagin.

setingina á smáplássunum spurdu vit Sunnva, hvussu stóran týdning hon heldur tað hevur at varðveita búsetingina í eini so lítlari oyggi sum Stóra Dímun.

„Eg veit væl, at tað eru tey, sum siga, at tað kann als ikki lóna seg at brúka almennar pengar til at halda lív í slíkum smáoyggjum. Men hetta eru jú eitt oyggjaland, og so mugu vit royna at varðveita og menna tað sum frægest sum oyggjaland. Eg veit ikki, um tað hevði verið so væl vordíð í hesum landi, um øll, sum í dag búgva á útoyggj, fluttu til stórlássi! Sjálv haldi eg, at vit eiga at gera brúk av teimum møguleikum, sum eru, og her úti í Dímun eru møguleikar. Tað eru so eisini tey, sum halda slíka búseting vera ein part av okkara livandi mentan.“

Tey slakta umleið 320 seyðir um árið. Haraftrat kemur so fuglurin.

Vit ynskja Dímunarfólk-inum gleðlig jól og eitt gott nýggjár.

Tað ger ikki mun, hvat hann heldur og hvat hann sigur:

Um nakrar fáar dagar er Óli Breckmann úti av spælinum

– Eg skilji væl, at tað, sum Óli Breckmann sigur, fær fólk at halda, at hetta er ein ráðagerð ímóti fiskimonnum. Men so mugu fólk eisini skilja, at tað ger ikki mun, hvat Óli heldur, tí um eina viku er hann heilt úti av spælinum

ÁKI BERTHOLDSEN

– Hetta hoyrði ikki heima á Fólkatíngi. Men annars ger tað ikki mun, hvat Óli Breckmann sigur, og, hvar hann sigur tað.

Tað hevur ikki rørt formannin í Fiskimannafel-

agnum, Óla Jacobsen, stórvegis, at navni hansara, við eftirnavninum Breckmann, boðaði frá á Fólkatíngi hós-dagin, at hýrurnar hjá fiski-monnum skuldu lækka afturfyrri skattalættan, teir nú fáa.

Í røðu síni gjørdi Óli Breckmann tað, sum mong fakfelagsfólk halda verða bæði óhóskandi, og óvið-komandi: Hann dróg sátt-málavíðurskifti ímillum tveir partar á føroyska ar-beiðsmarknaðinum niður á Fólkatíngi.

Í fólkatíngisrøðu síni nam føroyski fólkatíngismaðurin við ymisk víðurskifti í Føroyum, m.a. ætlaða skatta-lættan og segði, at hýrurnar skuldu lækka afturfyrri skattalættan.

Óli ger ikki mun

Men hetta rýrir ikki formannin í fiskimannafelag-num.

– Hetta hoyrði ikki heima á fólkatíngisins røðarapalli. Men annars ger tað hvørki frá ella til, hvat Óli Breckmann heldur, sigur Óli Jacobsen.

Hann sigur, at Óli Breckmann á Fólkatíngi styrkja summi í trúnni uppá, at talan er um eina politiska ráðagerð ímóti fiskimonnum.

– Men hetta er ein ráðagerð, sum ikki letur seg gera, sigur Óli Jacobsen.

Hann sigur, at Óli Breckmann, og aðrir fólkafløksmenn, kunnu halda hvat teir vilja um, hvussu gongdin í málinum skal vera fræmst. Tí teir fáa púra onga ávirkning á málið frá tí, at tað er avgreitt í tinginum.

– Tá ið málið er avgreitt í tinginum, eru báði Óli Breckmann, og allir aðrir politikarar, heilt úti av spælinum.

– Tí tá verður tað ein samráðingarspurningur ímillum tveir partar á arbeiðsmarknaðinum - reiðararnar og okkum og tað hava politikarar onki við at gera.

– Og tann einasti, sum kann verða undir illgruna at kunna ávirka samráðingarnar politiskt, eri eg sjálvur.

– Og eg eri bara ein av sjei samráðingarnomnum fyri Fiskimannafelagið, so tað nýtast onki, hvat eg sigi einasamallur.

Óli Jacobsen heldur annars, at tá ið Óli Breckmann førir fram, at hýrurnar eru ov høgar, má hann mciná við ávísar yvirmannahýrur, tí ongin kann siga, at nakrir vanligir fiskimenn forvinna órimilga nóg.

– Men skulu tær niður, verður tað eitt mál ímillum yvirmannafelagini og reiðararnar, og tað havi eg so slett onki við at gera, sigur Óli Jacobsen.